

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérváry Dezso üggyédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	----------------------------------	--	---	---

Nagy évfordulót

fog ünnepelni június hó elsején a kormánypárt, illetőleg mondjuk a munkapárt. Örül, örvendez, bankettez, vivátoz ezen a napon, mert ez a nap juttatta „nagy” dicsőségre (?) a harminc millió koronával megspékelt munkapárti zászlót. Ezen a napon, az ezt a napot megelőző hetekben kelt el 30 millió az igen tisztelt polgártársak és a kortesek javára. Folyt a sör, a bor, a pálinka, repültek a bankók s a hivatalos apparátus, csendőrszurony, a finác makhináció, a hivatalos hatalom minden tényezője és eszköze s az alkohollal gyönyörű táborba terelt választók (tisztelt a kevés kivételeknek) ezen a napon adták le „meggyőződésükhöz hiven” voksaikat a munkapárti jelűltre. Mi akik közvetlen szemléltői voltunk a korrupt „választások” között a legkorruptabb választásoknak, ismerjük annak a „győzelemnek” a rugóit. Terrorizmus, durva, kiméletlen erőszak, megvesztegető ígéretek és minden anyagi javak kiltásba helyezése és főleg a népjogok lábball való tiprása szülte ezt a „diadalmas” munkapárti napot.

Ez a nap odaát, a hatalom embereinél örömnapp. Jubilálják egymást, jubilálják ennek a szerencsétlen országnak élehetetlenségét, mely a következményekkel nem törődve, eladta magát a hatalomnak, el azoknak, kik ellenérték nélküli százmiliókat kitevő terhekkel épp azokat tisztelték meg csak ugy sziveségképen, kik a munkátlán -- munkapártra adott szavazataikkal juttattak át Bécsnek egy szolgáltra és mindenre kész többséget: a megvásárolt, a megfélemlített, a félre vezetett tömeg.

De tereljük csak a figyelmünket a mi szűkebb otthonunkra, Bajára is. Tudjuk, az ígéretek egész özönvize zúdult erre a városra, ennek a városnak a polgárságára. Akit erőszakkal nem lehetett leverni a lábáról, annak kikutatták a gyöngéit. Akarod, hogy a közintézményeink fejlődjenek? Ígérünk neked városfejlesztést, kormánytámogatást, ipartelepeket, gyárakat, jobb közigazgatást. Vannak vágyaid a magad számára? Akarod a fiadat kineveztetni, a lányodat áthelyez-

tetni, akarsz rangot, hivatalt, földi javakat? Mind meglesz, csak add le a szavazatodat a munkapártra!

Egy esztendő telt el azóta. Vajjon mi valósult meg abból, amit ígértek a köznek, amit ígértek az egyéneknek? Semmi! Csak néhány kortes szolgáltat-jutalmazását látjuk és azt, hogy az ellenzékkel még mindig érezetük pártállásukat.

Ünnepünk azonban mi is, ellenzékiek. Szomorú ünnepet ülünk. S egyidőben a munkapárttal Gyászoljuk azokat a polgárokat, kik csekély anyagi javakért, egyszerű hatalmi szóért sutba dobták meggyőződésüket és életre kelteni segítették egy olyan pártot, melynek uralma alatt minden radikális meggyőződés, gondolat és véleménynyilvánítási szabadság ellen nyílt és titkos, elkeseredett harc folyik. A mely a demokratikus haladás ellen teljes erejével küzd. Amely az amugy is széttagolt magyar társadalom közé beledobta a feletieskedés üszkét. A mely . . . de folytassuk tovább? — minden tisztánlátó ember előtt napról-napra bizonyítja, hogy ebben az országban a kisemberek társadalmának elérőtlentése, gyengítése a fődolog és főcél, mely pusztulást és tömeges kivándorlást terem.

Ezen a szomorú évfordulón azonban megnyugvás is tölthet el bennünket. — Azon való megnyugvás, hogy minden üldözés, erőszakoskodás és csábítás ellenére erős a függetlenségi párt itt a mi városunk falai között és bár legyűrhetek, de amint a városi képviselőválasztások fényesen igazolták — kiítani a pártot nem bírják, hanem még mindig erős harciszervezet és mert vesszük észre, az egész viszonyban is, hogy a magyar társadalom számottevő része kiábrándult és kezd kiábrándulni a munkapárti frázisokból. A magyar társadalom kezdi belátni, hogy az ország gazdasági haladásának és fejlődésének ez a párt utjában áll s kerékkötője annak a demokratikus Magyarországának, melynek megteremtése a függetlenségi és 48 as párt programjának sarkalatos tétele.

Csak hadd ünnepeljen a munkapárt, hadd vivátozzon; csak ápolja fekete szövetségeseivel a reakció szellemét, annál

hamarabb nyílik fel az ország szeme, annál erősebb lesz a visszahatás. S ez a visszahatás fogja elseperni az osztályfelfogást, megszünteti az osztályparlamentet, s diadalhoz juttatja a tiszta, polgáriusult felfogást: az általános, egyenlő és titkos szavazati jog törvénybeiktatásával milliók kezében tudni a fegyvert a gazdaságilag független Magyarország megteremtésére.

Városfejlesztés.

Vasárnapi számában vezetőhelyen beszél a helyi munkapárt sajtóorgánuma egy nyilvánvalóan, a sorok között bevalottan sugalmazott cikkelyben a város fejlesztéséről. Anélkül, hogy polemizálni, vitatkozni akarnánk, kijelentjük, hogy a mi felfogásunk szerint ez a program mindennek mondható, csak városfejlesztési programnak nem.

A hivatkozott cikkben a törvényszéken kívül a színházépítés, a főtérrendezés, a postapalota, a barátok kertjének megszerzése és a vízvezeték domborodik ki. Mindezek olyanokként vannak feltüntetve, amelyek arra hivatottak, hogy városunkat előbbre vigyék.

Kérdjük, vajjon várhatjuk-e ezektől azt, ami a város népességének kereseti viszonyait megjavítja, fogyasztóképeségét emeli, ami a város lakosságának számát szaporítja?

* Mert azt csak mindenki elismeri, hogy városfejlesztés alatt ezeket kell, hogy értenünk. Értsük meg egymást. Mi is hivei vagyunk annak, hogy a város egészséges ivóvízzel rendelkezék, mi is örülünk, ha a város egészségügyi viszonyait előmozdító általános kanalizálás megvalósulhat. A Főter rendezését évek hosszu során át sürgetjük. De, amikor ezt tesszük, amikor ezért síkra szállottunk, egy pillanatig sem hittük azt, hogy mi városfejlesztést sürgetünk. Dehogy! Hiszen alapjában véve, a Főter rendezés egy nem gyümölcsöző befektetés. De szükséges, elkerülhetetlen és éppen ezért nagyon helyes, hogy erre az alapra éveken át gyűjtötték a szükséges tőket.

A vízvezeték szüksége, persze, hogy szükséges. Csakhogy egyről nem szabad megfeledkeznünk. Nevezetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni a város teherviselési képességét ennél a nagy beruházást igénylő alkotásnál.

A barátok kertje beleékelődik a város testébe, szinte megakasztja a vérkeringését. Bizony jó volna ezt az akadályt elhárítani. Ámde számoltak-e azzal, hogy mennyi áldozatot kíván ennek a kisajátítása és hogy mekkora tőkét képvisel Baja város kisajátítási alapja?

Színházat is akarnak építeni. Ki ne érezné annak a szükségét? De hát áll erre a célra valamely összeg rendelkezésre? Itt van a postapalota. Hiszen úgy tudjuk, hogy ezt maga a kincstár akarja építeni! És úgy véljük, hogy a kincstárnak is kell azt építenie. Hiszen, ha a mostani helyiség szűk, akkor az üzlet tulajdonosának kell a megfelelő üzlethelyiségről gondoskodnia. (Az persze nem tagadható, hogy a posta üzlet, és pedig igen jó üzleti vállalkozás.)

Végül hagytuk a törvényszéket. A sugalmazotti cikk — úgy mellesleg szólva — nem nagyon biztat a megvalósítással és a befektetés minimális összegének 500,000 koronát helyez kilátásba. De ha jól emlékszünk, a miniszter 1,000,000 koronáról beszélt és a verseti törvényszék épülete 700,000 koronával van előirányozva a berendezés nélkül. Már pedig a berendezést is a városnak kell fedeznie és egy törvényszéki épület teljes berendezése szintén szép pénz igényel. Hogy a törvényszékért hozandó ilyen óriási áldozatról mi a mi véleményünk és a nagyközönség nézete, azt már kifejtettük e helyen. Egy olyan anyagi viszonyok között levő városnak, mint Baja, nem szabad ilyen célra oly horribilis összeget áldoznia.

Azt mondja a munkapárti újság, hogy egy nagyobb, hosszú lejáratu kölcsönt kell felvenni ezeknek a dolgoknak a fedezésére. Hát mindenekelőtt megjegyezzük, hogy abból a programból kimaradt a tűzoltóság újjászervezése, a csendőrlaktanya és a huszárkaszárnya építése. Ugyebár, így mi még nagyobb keretű programot adunk?

Am az ilyen nagy beruházásoknál számolni kell a város teherviselési képességeivel. Mert az csak még sem járja, hogy mind ez a polgárok zsebére, adóviselési fokozására legyen alapítva. Nem. Az ilyen nagyszabású beruházásokat és befektetéseket tisztán a polgárságra áthárítani nem lehet, nem szabad.

Gondoskodni kell mindenekelőtt arról, hogy a meglévő jövedelmi források többet hozzanak és új jövedelmi forrásokat kell keresni és találni. A város ingatlanainak a jövedelmét kell fokozni.

És aztán némi körültekintéssel, utánjárásal új ipartelepeket igyekezzünk ide hozni! Itt van pl. a beigért selyemgyár. Minálunk szó sincsen még arról és Győrben már építik is. Igéretekből, aranyhegyek kilátásba helyezéséből nem lehet megélni.

A meglévő jövedelmi források jövedelmének fokozása, új források nyitása, ipartelepek behonosítása, a polgárság kereseti viszonyainak megjavítása, afogyasztási és teherviselési képességének az emelése. Ez a városfejlesztési program.

Ezen az úton haladva lehet aztán nagyobb szabású inproductív beruházásokról beszélni.

Telefonhírek.

(Budapest, 1911. május 30.)

A képviselőház ülése

Ma nem volt ugynevezett vallásvita szencziója a Háznak. Rónay Jenő munkapárti kijelentette, hogy elfogadja a javaslatot. Kállay Ubul a nemzetiségi agitátorokra hívja fel a figyelmet és azon a véleményen van, hogy az agitációjuknak segítségére vannak a szabadgondolkodók.

Szabó István kisgazdapárti a tanitók helyzetének a javítását kéri. Farkas Pál reflektál Kállay beszédére, aztán a középiskolák reformját sürgeti.

Farkas beszéde alatt izgalom is keletkezett a Házban. Nevezetesen, vihar vonult végig Budapesten és beleszapott a villám a képviselőházba. A villámcsapás nagy izgalmat keltett, de minthogy az elnök megnyugtatta a képviselőket, hogy baj nem történt, tovább folyt az ülés.

A Kossuth-párt

ma Apponyi elnökle a rögtönzött értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy Kristóffy csabai jelöltsége ellen minden eszközzel harcolni fognak.

A koalíció zárszámadasát

ma tárgyalták, amelyben a csomagszállító részvénytársaságnak adott 360.000 korona végkielégítés is ott találták. A bizottság elhatározta, hogy az ügyben kihallgatják Wekerle Sándor volt miniszterelnököt.

NAPIHIREK.

Özv. Hieronymi Károlyné köszönete.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter halála alkalmából özvegyéhez részvétiratot intézett a város közönsége nevében dr. Hegedűs Aladár kir. tan. polgármester. A részvétiratra a következő válasz érkezett:

Feljethetetlen férjem halála alkalmából mélyszégyenben hoztam intézett kegyes részvét-nyilvánításukért fogadják hálás köszönetemet. Budapest, 1911. május hóban.

Özv. Hieronymi Károlyné.

A gyermeknap az idén Baján összesen nyolcszázharminc koronát jövedelmezett. Ez az összeg a kétnapi gyűjtésnek az eredménye. Úgy értesülünk, hogy a bajai bizottság körében az-az óhaj nyilvánult meg, hogy az egész összeg, mind a nyolcszázharminc korona a Baján levő elhagyott gyermekek céljaira fordíttassék.

Bajai feltaláló. Farkas Ödön, a községi bagatell bíróság végrehajtója hivatalos elfoglaltságán kívül egyéb közhasznú munkát is fejt ki. Most legújabbán egy új rendszerű, az eddigieknél jóval praktikusabb baromfikelő gépet talált fel, amely igen jónak és alkalmasnak bizonyult. Farkas Ödön új találmányára Magyarország és Ausztria részére megkérte már a szabadalmat is.

Bajai tűzoltók kitüntetése. Szép kitüntetésben részesültek a bajai tűzoltók a f. hó 28-án Pálicson tartott vármegyei tűzoltó versenyen. A bajai tűzoltók versenycsapata a kocsi-fecskendő szerelésében elismerő díszoklevelet nyertek. Tűzoltóink különben is legelőleg szimpátiával találkoztak. Ahol csak megjelentek Szabadka utcáin, mindenütt ovációban részesítették őket és lelkesen megéljenztek.

Vásárok. Palánkán június hó 4-én és 5-én lesz az orsz. vásár, Órszálláson június hó 5-én lesz a pótvásár. Sem Palánkára, sem Órszállásra nem lehet hasított-körmű állatokat felhajtani.

Tűzoltó tanfolyam lesz Zomborban. A vármegyei tűzoltó szövetség megkereste Baja város polgármesterét, engedné meg, hogy a tanfolyamon két hétig előadást tartson Gardalics Lajos városi iktató, járási tűzfelügyelő. A polgármester a kérésnek eleget tett és egyben kiküldötte a tanács a tanfolyamra Heiszky Rezső és Pósta Miklós városi napidíjas irnokokat.

Kórházban. Az a szerencsétlen ember, akit elhanyagoltsága és beszélőképességének elvesztése révén »vadembernek« neveztek el végre a városi kórházban van, ott, ahol tulajdonképpen lennie kell. Mert az csak világos, hogy az ilyen szerencsétlen embernek semmi helye nincsen a rendőrségi zárkában. Elég helytelen, hogy nem vitték mindjárt oda és hogy napokig ott tartották a rendőrségnél.

A színház műsora. Csütörtökön a Testőr, pénteken felhelyekkel Taifun, szombaton a Muzsikus leány, vasárnap d. u. félh. Iglói diákok, este itt 2-szor Muzsikus leány.

Kiközvetők a gyalogjárótól a szinkórhó vezető utat. Ezt a tényt már annál is inkább szívesen konstatáljuk, mert az eszmét mi vetettük fel.

A kőműves-sztrájk még mindig tart. Azt hisszük, hogy az egész sztrájk alatt, valahányszor csak irtunk arról, mindig megőriztük a teljes pártatlanságunkat és tárgyilagosságunkat. És éppen ezért egész őszintén kimondhatjuk, hogy a sztrájk további folyásáért most már tisztán a munkások a felelősök. A rendőrhatalomtól arról értesülünk, hogy a mesterek most már minden anyagi követelést megadnak, a munkaidő megrövidítésébe belenemnek és a segítők még sem egyeznek meg, mert vannak olyan kikötéseik is, amelyek tisztán hatalmi kérdések és ezt a mesterek nem adhatják meg. A legnagyobb

Noé permetezőpor, rézkénpor, kénmáj, kékkő, raffiaháncs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. :-:

Rézkénporló,

szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánal, tökéletes berendezéssel. Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

(Napjeggy)

Mindenmely permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

baj az, hogy idegenből sem igen kapnak a mesterek munkásokat. Ha jön is egy-kettő, a bajai munkások megbízottai elébük utaznak és lebeszélük. Így volt tegnap is. Hét munkás jött Bátaszék felől. A bajai munkások elébük utaztak és lebeszéltek őket és mire ideértek, négyen megdöntötték a dolgot, visszautaztak és csupán három állott munkába.

Naponta **zene-estély** a Casinó vendéglő nyárihelyiségében **Horváth Sándor** személyes vezetése mellett. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

teljes tisztelettel **Preimájér Pál,**
Casinó-vendéglős.

A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegség legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meg lehetőséget nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit. továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyanoknak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai Ágnes-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

Nahát hol??!! ha nem az „Emkében“ lehet legjobban mulatni az ifjuság és öregek rendszeres találkozó helyén, ahol hideg és meleg ételek, elsőrangú italok kaphatók.

Minden este a bajai cigányzene hangversenyez.

Rendes kiszolgálásról godoskodik

Dénesné Mariska
az „Emke“ tulajdonosa.

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 101

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közölték a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

|| = a mohai = ||

„ÁGNES“

FORRÁS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgyveszervi betegeknek.

|| = Kedvelt borvíz = ||

Főraktár:

B A J Á N,

Stampfl Jenő úrnál.

Etámin himzett ruhák,

blouz áthuzatok csakis ma és holnap jutányosan vásárolhatók **Fenyvesi Sarolta** divattermében

A felső szőlőkben

a volt dr. Hermann szőlője előtt eladó 1 kat. hold és 522 négyszögöl hereföld esetleg háztelkeknek is alkalmas. Bővebb felvilágosítást ad **Pollák Illés Baján**

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy az összes

kőbányai sörfőzdék

kizárólagos képviselők engem illet.

Mínt hogy nyomára jöttem annak, hogy a közönség megtévesztésére kőbányai sör gyanánt nem Kőbányáról származó, hanem a kőbányai sörnél silányabb minőségű sört hoznak forgalomba, bátor vagyok a n. é. közönséget a saját érdekében figyelmeztetni, hogy

kőbányai sört

csak azon palackok tartalmazzanak, melyek kőbányai vignettával (címkevel) vannak ellátva

Tisztelettel

Trafikant Károly

a Dreher Antal r. t., az Első Magyar Részvénytársaság, az Ifj. Haggenmacher Henrik r. t. és a Polgári Sörfőzde Részvénytársaság bajai vezérképviselője.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0⁰ alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Kapható PREISZ BÉLA borkereskedésében Baján.

Kőbányai Polgári Sörfőző Részvénytársaság
Budapest, Kőbánya.

Égészségéről van szó! Igyék naponta 1—2 palack

Dupla Maláta sört, de szt. István védjegyűt

mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Sörfőzde ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, **idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, almatlanság-, tüdő- és gyomorbajoknál;** igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Atánlja: **Noorden tanár Bécsben, Korányi tanár Budapesten, Glax tanár Abbáziában és számos szaktekintély.**

Bécs város kényes izlésű közönsége évenként 2.000.000 palacknál többet fogyaszt ezen magyar sörből

Kapható: **Stampfl Jenő** cégnél **Baján.**

BÜTOR

legegyszerűbb és legegánsabb kivitelben készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhető:

HAAS és WEISZ cégnél BAJA

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a városháza épülettel szemben.
Telefon szám: 143. **Meghívásra azonnal jövünk!** Telefon szám: 143.

Kárpitos-munkákat és tervszerinti lakberendezéseket elvállalunk.

Ki a tisztaságot szereti,
az rakassa ki a
konyháját és folyosóját
cementlapokkal.

Használjon műköből kutfedőlapot.
Vegyén favályu helyett cementvályut.
Használjon fahordók helyett cementváltartályt.
Alkalmazzon vízlevezetéshez cementcsöv.
Falépcső helyett műkölepcsőt.
Elvállal bármily betonmunka készítését és
mükövek gyártását. Árjegyzékkel és költségvetéssel készséggel szolgál Grünhut Miksa
Spitzer-féle tégla és cementárugyára.

Telefon szám 111. Telefon szám 111

HIRDETÉSEK

felvétetnek — a kiadóhivatalban.

MEGJELENT	
Révai Nagy Lexikona II. kötete.	
KAPHATÓ: IFJ. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében ... BAJAN ...	
Gsekély havi részletfizetésre is kaphat.	

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozásu alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali víz.

Telefon 81. sz. Főraktár Baja és vidéke részére: Telefon 81. sz.

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél BAJA.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.
A Kristály ásványvíz árai: 1/2 liter 36 fill., 1 liter 46 fill., 1 1/2 liter 56 fill.
Üres üvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fill., 1 literes 16 fill., 1 1/2 literes 20 fillérért